

Sygn. akt 3 Ds. 865/15/I

Warszawa, dnia 13.07.2015 r.

POSTANOWIENIE

o odmowie wszczęcia dochodzenia

Tomasz Cieślak - prokurator Prokuratury Rejonowej Warszawa Ochota w Warszawie w sprawie publicznego propagowania ustroju faszystowskiego tj. o czyn z art. 256 § 1 kk,

na podstawie art. 305 § 1 kpk w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 kpk,

27 LIP. 2015

postanowił

odmówić wszczęcia dochodzenia w sprawie publicznego propagowania ustroju faszystowskiego oraz nawoływania do nienawiści wobec osób homoseksualnych na tle różnic wynikających z orientacji seksualnej w nieustalonym miejscu, w dniu 14.06.2015 r. poprzez zamieszczenie na portalu sadistic.pl pod postem „Parada Równości 2015” przez osobę posługującą się nickiem „wajdzik007” komentarza o treści „gdzie ja się pytam jest Adolf!!!! miał by od huja roboty....”,
tj. o czyn z art. 256 § 1 kk

- na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 kpk - wobec braku znamion czynu zabronionego.

UZASADNIENIE

W dniu 25.06.2015 r. do Prokuratury Rejonowej Warszawa Ochota w Warszawie wpłynęło, przekazane przez Prokuraturę Okręgową w Warszawie, zawiadomienie Stowarzyszenia Przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii Otwarta Rzeczpospolita z dnia 15.06.2015 r. o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 256 § 1 kk.

W uzasadnieniu zawiadamiający wskazał, że w dniu 14.06.2015 r. na portalu sadistic.pl osoba posługująca się nazwą „wajdzik007” zamieściła pod postem „Parada Równości 2015” wpis o treści: „gdzie ja się pytam jest Adolf!!!! miał by od huja roboty....”. W ocenie zawiadamiającego powyższy wpis propaguje ustrój faszystowski i stosowane przez faszystów rozwiązania.

W ramach czynności sprawdzających dokonano odtworzenia nagrania pod którym został umieszczony przedmiotowy wpis ustalając, że przedstawia demonstrację osób manifestujących poparcie dla ludzi o homoseksualnej orientacji seksualnej, a także kontrmanifestację osób przeciwnych „Paradzie Równości” oraz wypowiedzi osób wyrażających swoje – pozytywne lub negatywne - opinie na temat osób o homoseksualnej orientacji seksualnej, swoje postulaty oraz poruszających inne kwestie dotyczącej tego zagadnienia.

Po przeanalizowaniu zgromadzonych materiałów stwierdzić należy, iż brak jest podstaw do wszczęcia i przeprowadzenia dochodzenia w niniejszej sprawie.

Za zgodność z oryginałem

świadczy: MŁODSZY REFERENT
PROKURATURY REJONOWEJ

Warszawa Ochota

w Warszawie

Krzysztof Małek

Należy wskazać, iż aby wszcząć postępowanie karne musi istnieć uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu, tzn. muszą istnieć dowody wskazujące prawdopodobieństwo zaistnienia przestępstwa. Ma się ono odnosić zarówno do zaistnienia czynu, jak i do tego, że wyczerpuje on znamiona czynu zabronionego określonego w konkretnym przepisie ustawy karnej (tak: R.A. Stefański w: kodeks postępowania karnego komentarz, pod red. Z. Gostyńskiego, wydawnictwo ABC 2003, tom II, str. 34-35).

Zgodnie z art. 256 § 1 kk odpowiedzialności karnej podlega osoba, która publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość. Użyte w tym przepisie znamię czasownikowe „propaguje” należy rozumieć przede wszystkim jako szerzenie wiedzy o totalitarnym ustroju państwa i popieranie go, zachęcanie do wprowadzenia tego właśnie ustroju, podkreślaniu jego zalet i przemilczanie wad (por. Z. Cwiakalski, *Komentarz do art. 257 (w:) A. Zoll (red.) Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz do art. 117-277.* Zakamycze 2006). Znamiona tego przestępstwa są pojmowane bardzo wąsko, o czym świadczy fakt, że – przykładowo - samo prezentowanie symboliki faszystowskiej nie jest wystarczające dla realizacji znamion omawianego przestępstwa. Koniecznym jest, aby zachowanie sprawcy było podjęte w zamiarze przekonania do niego innych osób (por. *uchwała SN z dnia 28 marca 2002 r., I KZP 5/02*). Słusznie przy tym akcentuje się, że nie stanowi propagowania, w rozumieniu tego przepisu, samo prezentowanie zasad takiego ustroju, pozbawione angażowania się po jego stronie (J. Wojciechowski, *Kodeks karny. Komentarz. Orzecznictwo*, Warszawa 2000 s. 487), cytowanie i publikowanie artykułów i książek autorów gloryfikujących lub propagujących taki ustrój, jeżeli ich publikacja miała inne cele niż jego propagowanie (L. Gardocki, *Prawo karne*, Warszawa 2001 s. 287), a także, gdy prezentowanie takiego ustroju ma służyć jedynie manifestacji osobistych poglądów, a nie przekonywaniu kogokolwiek (M. Flemming, W. Kurtzmann, *Przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu*, Warszawa 1999, s. 66; R. Góral: *Kodeks karny. Praktyczny komentarz*, Warszawa 2000 s. 66).

Podzielając powyższe argumenty wskazać należy, że w niniejszej sprawie brak jest podstaw do wszczęcia postępowania, albowiem wpis będący przedmiotem postępowania w żaden sposób nie upowszechnia wiedzy o ustroju faszystowskim. Jest on jedynie przejawem wyrażenia subiektywnej opinii przez użytkownika posługującego się nickiem „wajdzik007”, który pomimo tego, że odznacza się dość niskim poziomem merytorycznym wypowiedzi, jest obraźliwy, szokujący i naganny, to nie wyczerpuje znamion występku z art. 256 § 1 kk lub jakiegokolwiek innego przepisu karnego. Niedopuszczalnym na gruncie prawa karnego domniemaniem było także założenie, że wpis ten został opublikowany w celu nakłaniania innych osób do przyjmowania poglądów faszystowskich.

Należy również mieć na uwadze, że ocena wypowiedzi zamieszczonych w Internecie musi uwzględniać fakt, że język internautów, co jest rzeczą powszechnie znaną, jest dosadny, skrótowy, często odbiega od standardów komunikacji, jakie

Za zgodność z oryginałem

świadczy: MŁODSZY REFERENT
PROKURATURY REJONOWEJ

Warszawa Ochota
w Warszawie

Marek
Krzysztof Marek

obowiązują w społeczeństwie (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 6 października 2011 r., I ACa 988/11). W społeczeństwie istnieje ogólne przyzwolenie na wyrażanie w Internecie, zwłaszcza na prywatnych portalach, swoich myśli czy komentarzy dotyczących określonego rodzaju zjawisk, bardziej dobitnie niż w innych środkach masowego przekazu. To ogólne przyzwolenie niesie również i tego rodzaju skutek, że wpisy internetowe tam zamieszczone, przez czytające je osoby są odbierane mniej dosłownie niż gdyby były zamieszczone w gazetach czy byłyby rozpowszechnione przez telewizję (por. wyrok SN z dnia 16 października 2012 r., V KK 391/11).

Ponadto wskazać należy, że dokonując oceny treści będących przedmiotem niniejszej sprawy pod kątem wyczerpywania znamion przestępstwa z art. 256 § 1 kk należy brać pod uwagę jedną z fundamentalnych zasad demokratycznego państwa prawnego, jaką jest wolność słowa. Szczególne znaczenie wolności słowa i wolności prasy w państwie demokratycznym dostrzega, akcentuje i uwzględnia Trybunał Konstytucyjny. W wyroku wydanym 23.03.2006 r. (sygn. K 4/06, OTK ZU nr 3/A/2006, poz. 32) Trybunał w pełnym składzie stwierdził m.in.: „swoboda wypowiedzi jest jednym z fundamentów społeczeństwa demokratycznego, wyrazem jego rozwoju i samorealizacji jednostek. Swoboda ta nie może ograniczać się do informacji i poglądów, które są odbierane przychylnie albo postrzegane jako nieszkodliwe lub obojętne” (zob. też wyrok TK z dnia 25 lutego 2014 r., SK 65/12).

Powyższy pogląd został także poparty przez Sąd Najwyższy (SN), który w wyroku z dnia 02.07.2013 r., III SK 42/12 LEX nr 1353232 - w oparciu o przegląd orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz) i Trybunału Konstytucyjnego (TK) - dokonał analizy zagadnienia wolności słowa w kontekście art. 10 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (EKPCz) oraz art. 54 Konstytucji RP. Rozpoczynając od standardu konwencyjnego SN stwierdził, że szeroki zakres ochrony swobody wypowiedzi wynika z fundamentalnego znaczenia tej swobody w demokratycznym i pluralistycznym społeczeństwie. Zgodnie z wielokrotnie artykułowaną przez ETPCz tezę swoboda wypowiedzi nie ogranicza się do informacji i poglądów, które są dobrze przyjmowane lub postrzegane jako nieszkodliwe lub obojętne, lecz także do wypowiedzi, które są obraźliwe, szokują lub przeszkadzają (por. wyrok ETPCz z dnia 09.02.2012 r. w sprawie ze skargi Vejdeland i inni przeciwko Szwecji nr 1813/07). Wolność słowa chroni także wypowiedzi wyrażające dezaprobatę, niechęć, uprzedzenia, czy antypatie (por. klasyczny już wyrok ETPCz w sprawie ze skargi Handyside przeciwko Wielkiej Brytanii, skarga nr 5493/72).

Ze swobody tej korzystają w rezultacie wypowiedzi, które nie są podzielane przez władze lub większość społeczeństwa. Swoboda wypowiedzi obejmuje zatem także wypowiedzi obraźliwe, godzące we wrażliwość odbiorców. Dozwolona jest zatem bardzo krytyczna ocena określonych zachowań.

Z powodów wskazanych powyżej przedmiotowy wpis nie może być także rozpoznawany pod kątem nawoływania do nienawiści wobec osób homoseksualnych w rozumieniu art. 256 § 1 kk. Niezależnie od powyższego wskazać

Za zgodność z oryginałem

świadczy:

MŁODSZY REFERENT
PROKURATURA REJONOWA
Warszawa, Dzielnica
3
Krzysztof Małek